

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N.
sos@sosmodracisme.dk
www.sosmodracisme.dk

København d. 9. marts 2017

Til Udlændinge- og Integrationsministeriet,
uim@uim.dk og fk@uim.dk

Høringsvar fra SOS mod Racisme om uledsagede børn i børnecentre

De nuværende regeringspartier har sammen med Dansk Folkeparti og Socialdemokratiet har de seneste år arbejdet på at afskrække asylansøgere og andre udlændinge fra at komme til Danmark, for at gøre livet for asylansøgere i Danmark så ringe, at det afskrækker andre asylansøgere fra at komme til Danmark, og for at sende flest muligt udlændinge ud af landet.

Formålet er ifølge bemærkningerne til lovforslaget: "Det er regeringens opfattelse, at Danmark skal være et trygt samfund. Det bør derfor have konsekvenser, hvis unge udlændinge, der opholder sig uledsaget her i landet, eksempelvis udviser voldelig eller truende adfærd eller ikke medvirker til deres asylsags behandling."

Det er desværre vores opfattelse i SOS mod Racisme, at man med det nuværende forslag ikke kun vil satse på ro og orden i børnecentre, men også på udsendelsen af flest mulige børn, selv hvor der ikke er grundlag til det. Fratagelse af ydelser til asylbørn kan være medvirkende til, at de går under jorden og rømmer fra asylcentre.

En ensidig beskyldning af børnene for problemerne på børnecentre hænger vel sammen med den nuværende retoriske tilstand i landet, hvor udlændinge og især asylansøgere er roden til alt ondt, mens "danskerne" altid har ret.

Med det nuværende lovforslag vil man:

- dels indføre en husorden og en lang række sanktioner til dels udført med magt mod børn under 18 år,
- dels - skønt det ikke er nævnt i selve loven, men derimod omtalt i bemærkningerne til loven - overføre børn til almindelige vokscentre når de fylder 17 år.
- Herudover vil man indføre "motiverende foranstaltninger" - dvs. fratage kontanthjælp og evt. hel eller delvist fratage tillægsydelse for børn, der ikke i tilstrækkelig grad vil medvirke til asylsagens oplysning eller - hvis de er afvist - vil medvirke til udrejse af Danmark.

SOS mod Racisme synes i princippet det kan vær ene god idé med en husorden -især med forbud mod rygning, og indtagelse af alkohol og stoffer på centrets område.

Vi vil foreslå at det gøres obligatorisk for centrene at oversætte husordenen til de sprog, børnene taler.

Vi kan også godt forstå, at enkelte børn ikkke skal have lov at terrorisere og forstyrre andre børns nattesøvn, og at man generelt ønsker ro om natten. Men den i lovforslaget og bemærkningerne kraftige kobling til sanktionerne virker forstyrrende: er formålet så meget straf som muligt ? eller at de

voksne nemmere skal kunne håndtere børnene ? Eller er formålet at beskytte børnene og sikre børnenes bedst mulige udvikling og trivsel ?

Det er sanktioner og indgreb som:

undtagelse fra fælles aktiviteter

nedsættelse eller ophævelse af kontantydelse

fratagelse af tillægsydelse helt eller halvt

fysisk guidning

afværgehjælp

nødværge

fastholdelse

overførsel til et andet rum

tilbageførelse til centret ved rømning, såfremt det vurderes at barnets adfærd er til skade for det selv eller for andre

udvendig personundersøgelse og undersøgelse af opholdsrum

-samt i alvorlige tilfælde anbringelse på døgninstitution ved kommunalbetyrelsens børne- og ungeudvalg.

Hvor fysisk straf på institutioner, der ikke er opholdssteder for anbragte børn, almindeligvis er ulovligt, vil regeringen indføre det for uledsagede asylbørn, som må anses for at være den mest sårbare og traumatiserede gruppe børn i Danmark. Der henvises til magtanvendelsesmetoder som endnu ikke er indført på døgnopholdssteder for børn, men som er under overvejelse. Her mener vi, man bør vente og se, om det bliver nødvendigt. I ekstreme tilfælde har man fortsat muligheden for at kommunalbestyrelsen tager over i de tilfælde, hvor et barn ikke kan opholde sig på et asylcenter pga. vold eller andre alvorlige forstyrrelser af andre børn eller personalet. Vi har for tiden en regering, som synes at ønske at straffe, frem for at beskytte eller forebygge.

Brug af "motiverende foranstaltninger" til børn

Regeringen vil udvide de "motiverende foranstaltninger" for voksne, der ikke medvirker til deres asylsags behandling, til også at gælde uledsagede børn, også børn, som de i øvrigt ikke anser at være modne nok til at få behandlet deres asylsag: børn under 15 år og nogle børn mellem 15 og 18 år, afhængigt af modenhed. Det kaldes her konsekvenser, men de "motiverende foranstaltninger" handler reelt om afstraffelse med det formål at få børnene til at udføre bestemte handlinger mhp. deres asylsag; man kan sige at det her udgør lidelse påført med vilje og i den hensigt at få barnet til at adlyde. Der kan imidlertid være mange årsager til at et barn efter myndighedernes syn ikke medvirker i tilstrækkelig grad til at oplyse en sag: fx vedr kontakt til forældre om at få sendt vigtige papirer til Danmark med kurer - idet det er farligt for forældrene og kureren og ofte også dyrt - dels at skaffe de nødvendige papirer, hvis forældrene ikke har dem tilgængelige. Forældrene har måske brugt, alt hvad de havde af midler på barnets flugt herop. Presses barnet til noget sådant kan det jo være grunden til udeblivelser fra samtaler med Udlændingestyrelsen.

17-årige uledsagede børn er børn ifølge Børnekonventionen og bør ikke administrativt overføres til de øvrige opholdscentre

I forbifarten nævnes det i bemærkningerne til lovforslaget, at:

" Som led i udmøntning af finanslovsaftalen for 2017 vil 17-årige uledsagede mindreårige udlændinge blive flyttet fra børnecentre til en række opholdscentre, og der vil ske en reduktion i antallet af børnecenteroperatører. Der er pr. 28. november 2016 ca. 220 uledsagede mindreårige udlændinge, der er 17 år."

Men Finanslovsaftalen for 2017, som rummer mange andre nedskæringer på udlændingeområdet, nævner ikke eksplicit dette forhold, som er en kraftig forringelse af de 17-åriges vilkår! Det er heller

ikke nævnt i loven eller nævnt som et selvstændigt formål, og det er besynderligt, at politikere kan bestemme, at børn ophører med at være børn, når de fylder 17 år, hvor de – ifølge bemærkningerne i lovforslaget – skulle have en "faglig modenhed" der gør at de lige så godt kan komme på et almindeligt modtagecenter, og at man ikke holder sig til de 18 år, som er definitionen i Børnekonventionen samt myndighedsalderen i Danmark. Fra en aftale om strafskærpeelse for overtrædelse af pligter for personer på tålt ophold og kriminelle udlændinge ved vi, at partierne bag den, har planlagt at tage penge til ophold og forsørgelse af de 17-årige uledsagede asylbørn og bruge dem på længere fængselsstraffe for personer på tålt ophold og kriminelle udlændinge, der overtræder deres gamle og nyindførte pligter. Loven er vedtaget d. 21. februar 2017 trods omfattende protester, da den strider mod EMRK. Målet med overførsel af de 17-årige må således udelukkende have været at spare penge til uddannelse og til voksenpersonale på børnecentrene, som har en bedre normering end modtagecentrene. Men dermed udsættes de 17-årige for ringere mulighed for at fortsætte en skoleuddannelse, som de fleste af dem pga. flugt og krig i forvejen har alt for lidt af, og opbrud fra venner og tilpasningsproblemer ved kontakt med et nyt og ringere sted, med mindre øje for dem som mindreårige og som beskyttet af Børnekonventionen.

Efter lukningen af Tullebølle asylcenter for børn og unge

I den forløbne tid har der været mange alvorlige problemer på især Tullebølle børnecenter på Langeland, med seksuelle overgreb, hvor to af personalet er politianmeldt, og hvor 5 beboere er politianmeldt for seksuelle krænkelser og overgreb. hvad enten der er tale om overgreb begået af andre børn eller af personale, er begge dele naturligvis fuldstændig uantageligt! En del af børnene kan således være blevet seksuelt misbrugt, uanset at vold og overgreb ikke har nået samme omfang som i Godhavn, giver det mindelser om forholdene på dette meget omtalte hjem. Asylbørn, som Danmark har skullet beskytte, er blevet skadet på asylcentret, og nogle børn har selv skadet andre. Centret er siden blevet lukket, men det undrer os, at man i det aktuelle lovforslag slet ikke kommer ind på, hvordan man bedre vil kunne forebygge, at sådanne ting kan finde sted i fremtiden. Fx i form af hyppige og grundige, uvildige tilsyn, evt. med jævnlige interviews evt. med tolk af børn fra centrene om deres trivsel, og af sundhedspersonale og det pædagogiske personale. Mange børnecentre er helt lukkede miljøer, og i Tullebølle gik børnene godt nok i skole, men det var en nedlagt skole, der blev brugt udelukkende af asylbørn.

Institutioner der er isolerede fra det øvrige samfund, vil være særligt udsatte over for alle former for seksuelt misbrug, mobning, magtmisbrug og måske andet misbrug; og asylbørn kan være særligt udsatte bl.a. fordi der må formodes at kunne forekomme øget følelsesmæssig og eksistentiel ustabilitet hos dem pga. savnet og fraværet af deres familier og den usikre tilværelse i Danmark - både under asylsagens behandling og efter et evt. afslag.

Den øgede tilladelse til magtanvendelse på asylcentre for børn øger risikoen for magtmisbrug og en frygt-kultur.

Det har tidligere været foreslået, at personale på asylcentre med mindreårige børn skulle have en pædagogisk uddannelse. Dette er helt fraværende i det fremsatte lovforslag.

Det fremgår ikke af lovforslaget om der i forvejen findes et system med obligatorisk indhentning af børneattester for personalet, sådan som det finder sted ved arbejde med børn andre steder i samfundet.

Vi har i SOS mod Racisme flere gange slået til lyd for, at børn i den undervisningspligtige alder bør have ret til at bruge Folkeskolen. En øget åbenhed med kontakt til andre børn og deres evt. ressourcestærke forældre vil bedre kunne beskytte børnene mod overgreb, og give dem fornemmelse af normalitet i Danmark, oig øge deres chancer for at lære dansk og engelsk. Selvfølgelig findes overgreb også i resten af samfundet, og børnene må – ligesom skolebørn bliver det – også undervises og have dialoger om grænser, om at sige fra, og om hvad man må og ikke må. Der er også behov for et hyppigt

uvildigt tilsyn med adgang til at foretage interviews af børn – evt. med tolk, fx med deltagelse fra Ombudsmandens Børnekontor, Børnerådet, Børns Vilkår og Red Barnet.

SOS mod Racisme foreslår at man trækker lovforslaget tilbage og overvejer et nyt med fokus på at:

- opkvalificere børnecentrene med det nødvendige pædagogiske personale og ledelse,
- obligatorisk indhentning af børneattester for alle der arbejder på centrene,
- åbne centrene ud mod samfundet – fx igennem Folkeskolen og i idrætsforeninger og efterskoler, og med andre fritidsorganisationer for børn og unge,
- satse mest muligt på at give børnene så uddannelse som muligt, da de ofte har mistet megen skoleuddannelse allerede,
- i størst muligt omfang undgå flytninger fra asylcentre til asylcenter, da det er stærkt nedbrydende for dem at miste deres netværk,
- identificere og behandle deres hidtidige traumer og eventuelle fysiske og psykiske sygdomme, og beskytte dem mod flere traumer, sygdom, misbrug og kriminalitet,
- hjælpe dem mest muligt med kontakt med deres familie,
- hyppige tilsyn fra en uvildig instans med eksperter i børns rettigheder og vilkår
- benytte børnecentrene til alle uledsagede børn op til 18 år, og i enkelte tilfælde for uledsagede unge, der er for sårbare til at bo på et almindeligt asylcenter,
- sørge for den nødvendige støtte til børnene, når de er bange for møder med Udlændingestyrelsen,
- sikring af, at en vurdering af barnets tarv indgår i Udlændingestyrelsens behandling af alle asylsager om børn,
- udarbejde en relevant husorden, evt. sammen med Børns Vilkår og Ombudsmandens Børnekontor.

For SOS mod Racisme,

Anne Nielsen, næstformand